

[Sigsgaard.]

Begge dele er bl. a. en støtte til den betrængte amerikanske økonomi. Vietnamkrigen har været med til at skabe en sådan social uro; at den amerikanske regering ikke ved traditionelle midler kan klare betalingsbalanceproblemet og inflationen, og så må de allierede, bl. a. Danmark, være med til at klare ærterne. Det er altså Danmarks bidrag til USAs krig mod Indokina. Det amerikanske tidsskrift Monthly Review sammenligner i sit martsnummer USA med en rig mand, der lever stadig mere over evne, fordi hans købmand, skrædder osv. giver ham større og større kredit. Men hvorfor er da de vestlige lande villige til at spille denne rolle? New York Times skrev den 18. november 1969 i et referat fra et bankmøde i Basel:

„De Forenede Stater har, på et møde mellem centralbankerne i de ti største nationer, forbundet det fortsatte underskud på betalingsbalancen med den sorte uro i landet.

Amerikanske bankfolk forklarede deres vestlige og japanske kolleger, at De Forenede Stater ikke kan godtage de sociale omkostninger, som ville blive følgen af en løsning af betalingsbalanceproblemet.

Den mest effektive løsning af betalingsbalanceunderskuddet er at ordinere en økonomisk stramning, men amerikanerne mener, i henhold til det traditionelle mønster, at de første, som bliver afskediget, er de ufaglærte, sorte arbejdere. Dette ville fremprovokere en uacceptabel forværring af den radikale uro.

Argumentet er ikke nyt, men det er usædvanligt at høre det i internationale monetære diskussioner. . . Europæernes og japanernes reaktion var, ifølge de samme kilder, forstående. . .“

Man accepterede altså i Basel en fortsættelse af en uholdbar inflation i USA og et amerikansk betalingsbalanceunderskud, så længe Indokina-krigen står på. USA afholder krigsomkostningerne, og til gengæld garanterer de øvrige kapitalistiske magter den usikre amerikanske økonomi ved ikke at gøre krav på dollaren gældende.

På den baggrund må man gå ud fra, at den forbrugsbegrænsende politik, som vi nu igen får præsenteret, bl. a. er en del af den internationale aftale, som også Danmark ser ud til at være gået ind på i Basel, en aftale

om, at USA klarer Indokina-krigen, og de allierede står vagt om den amerikanske økonomi imens. Hvis regeringen vil benægte eksistensen af en sådan aftale, vil jeg bede om, at den vil give tingets medlemmer et fyldestgørende skriftligt referat af det omtalte centralbankmøde i Basel i november. Det er bl. a. på sådanne topbankmøder, politikken fastlægges, og ikke så meget i folketinget, hvor vi som her i dag bare skal tage allerede tagne beslutninger til efterretning. Derfor synes jeg, det må være et helt rimeligt krav at forlange referater af disse møder, sådan at vi kan se, hvad Danmark eventuelt binder sig til i internationale økonomiske bankaftaler.

Regeringens politik er altså i nogen udstrækning dikteret af udlandet. De udenlandske finanskrede, som Danmark er afhængig af, roser sig åbenlyst af, at det er dem, der har presset regeringen til en restriktiv politik. Jeg behøver bare at minde om de advarsler, som TV-avisen så ivrigt og med held søgte at få OECDs generalsekretær til at komme med, udtalelser, der ligger helt på linje med de internationale storbankers holdning.

Vanskelighederne er helt typiske for et kapitalistisk samfund. En hovedårsag til krisen er de alt for store og helt tilfældige investeringer, som opsparingen ikke kan leve op til. Dem vil regeringen ikke gribe ind over for, for den fri profitjagt, hvor det er ligemeget, om der produceres silketøfler eller boliger — det eneste, det drejer sig om, er: hvad giver mest — denne fri og umenneskelige profitjagt er jo hele kapitalismen i en nøddeskal, og den vil og kan man ikke gribe ind over for.

Når arbejderne, studenterne, funktionærerne, pensionisterne og mange andre gør oprør imod denne politik, når de gør oprør imod, at det altid er deres beskedne indkomster, der skal beskæres, når de protesterer mod afskrivningsreglerne, når de vender sig imod luksusforbrug og mod skattesnyderi, så er det selve kapitalismen, de protesterer imod, så giver de udtryk for en socialistisk holdning, tit uden at vide det. Så kræver de nemlig lighed i stedet for forskelsbehandling — og kapitalisme er forskelsbehandling uanset regeringernes farve.

Regeringen vil sætte momsen op, men kompensationerne slår slet ikke til; de er